

Jord- och skogsbruksministeriets förordning

om byggnadstekniska och funktionella krav för byggnader för köttboskap vid byggande som understöds

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av 12 § 4 mom. i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) och 13 § 5 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007), sådant det lyder i lag 1328/2022:

1 §

Tillämpningsområde

Utöver vad som annars föreskrivs eller bestäms om planering och uppförande av byggnader, byggnadernas brandsäkerhet samt djurskydd ska denna förordning tillämpas vid nybyggande, därmed jämförbara utvidgningar eller omfattande grundlig reparation av byggnader för köttboskap i enlighet med lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) eller lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011).

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

- 1) *kalv* ett högst sex månader gammalt nötkreatur oavsett kön,
- 2) *kviga* ett minst åtta månader gammalt nötkreatur av honkön som inte har kalvat,
- 3) *ungdjur* ett nötkreatur som är 6–22 månader gammalt,
- 4) *diko* ett nötkreatur som har kalvat och som sköter om och diar en kalv,
- 5) *köttboskap* nötkreatur som avses i 1–4 punkten och som föds upp för nötköttsproduktion,
- 6) *byggnad för köttboskap* ett byggnadsutrymme där det hålls nötkreatur för köttproduktion,
- 7) *djurutrymme* det utrymme i en byggnad för köttboskap som bildas av området för nötkreaturens bås och boxar, inklusive foderbord och gödselgångar,
- 8) *spaltgolv och gallergolv* ett perforerat golv som släpper igenom urin och stallgödsel,
- 9) *golv med fast underlag* antingen ett perforerat enhetligt jämnt golv eller ett golv med gles perforering av vilket dräneringsöppningarna upptar i genomsnitt 15 procent,
- 10) *gödselgång* en gång för djur som förenar foderbordet och liggbåsen i ett lösdriftsstall och från vilken gödseln rinner av eller avlägsnas mekaniskt,
- 11) *kalvgömma* en skyddad plats som bara kalven har tillträde till.

3 §

Allmänna krav

På brandsäkerheten i fråga om byggnader för köttboskap tillämpas jord- och skogsbruksministeriets förordning om brandtekniska krav för byggnader som understöds (265/2019). Vid elavbrott ska produktionen och djurens välbefinnande kunna upprätthållas med hjälp av ett reservkraftssystem och vattentillgången säkerställas. Om ventilationen i djurutrymmet är elberoende ska det finnas ett alarmsystem som varnar djurskötaren om elavbrott.

Fördelningen av djurens bås och boxar samt antal och åldersklass för djur som hålls i gruppboxar ska markeras separat för varje box i planritningen. I samband med dikostall ska det finnas kalvnings- och sjukutrymmen, som ska markeras i planritningen med måttsättning. Även för övriga djurutrymmen för köttboskap ska det finnas separata sjukutrymmen, som ska markeras i

planritningen. Lösdriftsstall för dikor, utan liggbås, ska planeras så att dikorna har ett liggområde med ströunderlag och ett separat utfodrings- och utgödslingsområde. För kalvar i lösdriftsstall för dikor ska det finnas en ändamålsenlig skyddad plats eller kalvgömma.

Av projektbeskrivningen ska möjligheten till uppbindning för djurens behandlings- eller andra åtgärder framgå.

Vid grundliga reparationer och vid sådana utvidgningar där djurutrymmets utvidgning utgör mindre än 50 procent av det befintliga djurutrymmets yta och högst 500 kvadratmeter, kan de befintliga gångbredderna användas om inte annat följer av djur- och arbetarskyddsbestämmelserna eller andra bestämmelser.

Dimensioneringskraven för boxar, liggbås, gödselgångar och andra gångar för djuren samt foderbordsutrymmen finns i tabellerna 1–5 i bilagan.

4 §

Placering av byggnader för köttboskap och transportrutter

Byggplatsen ska väljas så att dikoboskapen har tillgång till bete eller rastgård. Utrymmesreservering för en kommande driftsutvidgning som man känner till ska framgå av situationsplanen. Gårdsbruksenhetens interna, inkommande och utgående trafik ska framgå av situationsplanen.

I samband med en byggnad för köttboskap ska det finnas en från djurutrymmet avskild hämtnings- och lastningsplats för djuren. Av planen ska framgå grindar och stängsel som behövs för lastandet.

Gårdsplansområden som byggs för produktionen, områdenas areal, konstruktionslager och avledning av ytvatten ska framgå av ritningarna.

Djurutrymmet ska planeras så att ruttor för fodertransporter och foderbord inte korsar djurens gångvägar eller transportvägar för stallgödsel. Om detta inte kan åstadkommas av funktionella orsaker ska foderhygien säkerställas på något annat fungerande sätt.

5 §

Fönster och andra ljusöppningar

För att få in dagsljus i djurutrymmet ska det finnas fönster eller andra motsvarande ljusöppningar som utgör minst fem procent av djurutrymmets golvyta.

6 §

Golv i djurutrymmet

Golvkonstruktionen i djurens vistelse- och liggutrymmen ska vara så tät att flytgödseln inte läcker ut till omgivningen.

Liggområdet för nötkreatur som är yngre än två månader ska ha golv med fast underlag.

Dimensioneringskraven för stav- och spaltbredd för spaltgolv med hänsyn till djurets storlek och ålder finns i tabell 7 i bilagan.

7 §

Sjuk-, behandlings- och kalvningsboxar

Det ska för varje påbörjat 50-tal nötkreatur finnas minst en box för nötkreatur som insjuknat, kräver vård eller ska kalva. Boxen ska finnas på en dragfri plats med fri passage till ytterdörren.

Boxen kan vara en ensambox eller en gruppbox. Av projektbeskrivningen för ett lösdriftsstall för dikor ska det framgå hur gruppboxen kan delas upp i separata sjuk- och kalvningsutrymmen

om inte kalvningsutrymmet finns i en separat box. Delning av boxen får inte hindra djurens åtkomst till utfodrings- och drickplatser. Utfodrings- och drickplatser samt möjlighet till uppbindning för den tid som behövs för djurens behandlingsåtgärder ska framgå av planritningen.

Liggområdet i boxen ska ha ett golv med fast underlag. I spaltgolvsboxar ska spaltgolvet göras mjukare på ändamålsenligt sätt.

Dimensioneringskraven för boxar finns i tabell 3 i bilagan.

8 §

Drickplatser

Alla djur ska ha ständig tillgång till rent dricksvatten som inte får vara fruset. Drickplatsen kan vara en vattenkopp eller ett vattenkar, och 50 millimeter av vattenkarets kantlängd motsvarar ett djurs drickplats.

Drickplatsernas minimiantal finns i tabell 6 i bilagan.

9 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den xx xxxxxx 2023.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets förordning om byggnadstekniska och funktionella krav för köttjursstallar som understöds (406/2017).

Helsingfors den 2023

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen

Projektchef Maarit Hellstedt

Bilaga

Tabell 1. Dimensioner för liggbås i lösdriftsstall för dikor, båspallens lutning mot gödselgången 2–5 %

Djurens ålder, mån.	Liggbåsets minimibredd ¹⁾ , mm	Liggbåsets minimilängd ²⁾ , en båsråd, mm	Liggbås, huvuden mot varandra ³⁾ , mm
> 22	1 200	2 600	2 450
18–22	1 100	2 400	2 000
12–18	1 000	2 000	1 600
6–12	900	1 800	1 400
2–6	800	1 600	1 250

¹⁾ Med bredden för ett bås avses det horisontella måttet mätt från centrum till centrum av båsavskiljarna. Båsavskiljaren får minska bredden på båset med högst 65 mm.

²⁾ Med längden på ett liggbås avses avståndet mellan båssets framdel eller väggens insida och båssets och gödselgångens gränslinje.

³⁾ Liggbåset är öppet i huvudändan så att kon kan sträcka sitt huvud över till motliggande bås eller foderbord.

Tabell 2. Dimensioner för ensambox för kalvar som är under 2 månader gamla

	Minimiyta, m ²	Den kortare sidans minimilängd, mm ¹⁾
Kalv < 2 mån.	1,6	1 100

¹⁾ Inre mått: värde som angetts minus högst 5 procent.

Tabell 3. Gruppbox för köttboskap, minimiyta beräknat enligt boxens inre mått, m²

	Spaltgolv, m ² /djur	Ströbädd m ² /djur	
		Liggområde	Total yta, inkl. gödselgång ³⁾
Diko + kalv		3,5	7,0
Diko utan kalv		3,0	6,0
Tjur eller kviga > 22 mån.	3,0	2,6	5,5
Ungdjur, 18–22 mån.	2,5	2,2	4,4
Ungdjur, 12–18 mån.	2,3	1,8	3,7
Ungdjur, 6–12 mån.	2,0	1,4	3,2
Kalv 2–6 mån.	1,8	1,0	2,2
Kalv 0–2 mån.	-	0,8	1,5
Kalvgömma	-	0,5	0,5
Sjuk-, behandlings- och kalvningsbox, > 12 mån. ¹⁾	10,0	6,0	10,0
Sjukbox, ungdjur 6–12 mån. ²⁾	6,0	3,4	6,0
Sjukbox, ungdjur < 6 mån.	4,0	2,5	4,0

¹⁾ Den kortare sidans längd ska vara minst 3,0 meter.

²⁾ Den kortare sidans längd ska vara minst 2,2 meter.

³⁾ Gödselgången kan vara utan tak.

Tabell 4. Minimidimensioner för gångar i ett lösdriftsstall för dikor, inredning som minskar gångens bredd såsom vattenkar eller koborste ökar kravet på tvärgångens bredd med 1 200 mm och på gång i längdriktningen med 600 mm

Djurens ålder, mån.	< 22 mån.	18–22 mån.	12–18 mån.	6–12 mån.	2–6 mån.
Gödselgång, mellan en eller två liggbåsrader, mm	2 600	2 100	1 800	1 500	1 200
Gödselgång vid foderbord, 1–2 liggbåsrader, mm	3 600	3 100	2 800	2 400	2 100
Gödselgång vid foderbord, 3 liggbåsrader, + 2-radig om båsen öppnas mot foderbord, mm	3 800	3 200	3 000	2 600	2 300
Tvärgång vid ändan av djuravdelningen eller invid gavelväggen, minst, mm ¹⁾	1 800	1 500	1 200	1 200	1 200
Tvärgång, mm ¹⁾	2 400	2 100	1 800	1 800	1 200

¹⁾ Högst 25 liggbås per tvärgång.

Tabell 5. Djurens individuella minimikrav på utrymme vid foderbord i en byggnad för köttboskap, mm

	Utfodringsplatsens bredd/djur, mm		Öppningens minimibredd i utfodringsstaket, mm
	Foderutdelning med intervall, mm	Kontinuerlig utfodring, mm (≥20 h/ dygn)	
Diko, tjur > 600 kg	750	400	220
Övrig köttboskap, > 2 mån.	500	300	170

Tabell 6. Minimiantal drickplatser, vattenkarets kantlängd 50 mm motsvarar ett djurs drickplats

Antal nötkreatur, st.	Drickplatser minst, vattenkopp eller motsvarande, st.	Vattenkarets kantlängd minst 50 mm per djur, mm
1–10	1	500
11–20	2	550–1 000
21–40	2	1 050–2 000
41–60	3	2 050–3 000
61–80	4	3 050–4 000
osv.		

Tabell 7. Dimensioner för spaltgolv, mm

Djurens ålder, mån.	Stavbredd	Spaltbredd
Fullvuxna > 22 mån.	125	35–40
18–22 mån.	110	35
12–18 mån.	100	35
6–12 mån.	90	30–35
< 6 mån.	70	25–30

Stav- och spaltbredden får avvika med högst 5 millimeter. Nivåskillnaden mellan övre ytan på intilliggande spaltgolvstavar får vara högst 5 millimeter.